

Inbakeren

Afgelopen zomer zag ik bij een kraamvisite een ingebakerde baby. De kraamvrouw vertelde mij de voordelen die het inbakeren voor haar had. Ik moest denken aan het schilderij van de Dordtse ingebakerde vierling, dat ik eens op een tentoonstelling gezien had.

Oude traditie

Vroeger werden alle baby's ingebakerd. Het was/is een oeroude traditie die tot het eind van de 18^e eeuw in Nederland werd toegepast waarbij baby's strak werden ingezwachteld. Men bakerde toen de baby's in omdat men dacht dat daarmee kneuzingen, opgelopen bij de geboorte, beter zouden genezen. Ook dacht men dat hiermee een navelbreuk kon worden voorkomen evenals scheefgroei van de kinderen. Dit laatste was overigens niet zo'n gek idee, want de jongste telg lag vaak in een kribje in de krappe bedstee of in een lade eronder. Zo werden kinderen de eerste drie maanden van hun leven in lappen gewikkeld en waren ze een stijf popje.

De baker

Inbakeren komt natuurlijk van 'baker'. Zij was een soort kraamverzorgster. Ze begeleidde de vroedvrouw en was meestal al een paar dagen van te voren in huis. Ieder dorp had tot in de twintigste eeuw verschillende bakers. Het was iemand met veel ervaring, liefst met eigen kinderen en met een zacht lichaam (las ik ergens). Een bekende Ambachtse baker was mevrouw Gar van Drunen-Bol.

Het inbakeren van de baby gebeurde meestal door de baker die bij de bevalling aanwezig was. Zij was in het gezin vaak de rots waaraan de jonge, onervaren ouders zich konden vastklampen. Overdag was ze aanwezig en nam de baby's avonds mee naar haar eigen huis of woonde tijdelijk bij het gezin in.

De bakermat

De grote lange mat waarop de baker zat als ze de baby op schoot verzorgde, werd een bakermat genoemd. Hiervan is de overdrachtelijke betekenis afgeleid: de plek waar iemand geboren is of zijn opvoeding heeft genoten.

Nieuw gebruik

Sinds halverwege de jaren negentig is inbakeren weer populair. Daardoor krijgt het kind minder prikkels van buiten en zou het kind rustiger worden. Vooral bij huilbaby's en kinderen die onrustig slapen wordt het soms tijdelijk toegepast.

De zogenaamde Dordtse vierling

Waarschijnlijk wilt u ook weten wie die vierling op de foto is? In juni 1621 werden zij in Dordrecht geboren: een opmerkelijke gebeurtenis! Ze waren kinderen van Jacob Pietersz Costerus en Cornelia Jansdr, die in het huis 'De Drie Zeyldragers' aan de Riedijk woonden.

Zoals u op het schilderij ziet, bleven er drie in leven en is er bij de geboorte één overleden. De drie in leven gebleven kinderen werden ingebakerd en het overleden kind werd afgebeeld in een doodshemdje met een krans van rozemarijn op haar hoofdje als bescherming tegen duivelse krachten. De geboorte van een vierling was in die tijd heel bijzonder. Zo bijzonder dat een onbekende schilder er een schilderij van maakte.

Alie Tas